

Macron privatiseert de censuur

Posted on 16 mei 2020 by Kleis Jager

De Franse Tweede Kamer heeft een wet aangenomen die slachtoffers van haat op sociale media moet beschermen. Daar kan alleen maar ellende van komen.

De adjudanten van president Macron zijn vaak jong en altijd erg hoog opgeleid. Misschien dat ze daarom de neigingmaar moeilijkkunnen onderdrukkenom de burger voor te schrijven wat hij moet denken. Niet dat er in Parijs al een Ministerie van Waarheid in het leven is geroepen, maar het lijkt er soms verdacht veel op.

Zo kwam er eind 2018 een wet tegen fake news, waar niet veel meer van werd vernomen. En onlangs lanceerde de officiële COVID-19 informatiesite, een speciale rubriek, *Désinfox coronavirus.* Hierop, zo kondigde regeringswoordvoerder Sibeth Ndiaye aan, zouuitsluitend 'betrouwbare en geverifieerde' informatie staan. Want, twitterde Ndiaye, in deze tijden wemelt het van de geruchten en valse informatie die om een deskundige inkadering vraagt.

Désinfox plaatste fact check-rubrieken die eerder door enkele overwegend linkse media als *Le Monde* en *Libération* waren gepubliceerd. Na protesten van de journalistenvakbond werd de rubriek schielijk geschrapt.

Boetes tot 1,25 miljoen euro

De bemoeizucht gaat nu in een nog hogere versnelling. Woensdag 13 mei stemde de Assemblée Nationale voor een 'Wet tegen hatelijkheden op internet'. Dit werkstuk geeft Twitter, Facebook en andere internetbedrijven de taak beledigende en discriminerende uitingen te weren. En wel binnen 24 uur. Doen zij niets met de meldingen van gekwetste of beledigde gebruikers van hun diensten, dan riskeren zij hoge boetes. Tot wel 1,25 miljoen euro.

Dat hier de censuur – een bijzondere bevoegdheid van de rechterlijke macht – wordt uitbesteed aan marktpartijen is zorgwekkend. Want de platformen – die nog buitenlands zijn ook – zullen zelf moeten bepalen wat uitingen van 'flagrante haat' zijn. Een rechter kan daar in zo'n korte tijd niet aan te pas komen.

De geest van het Franse recht wordt hier volledig op zijn kop gezet, schrijft bijvoorbeeld de advocaat Stanislas François dan ook. 'Vrijheid is de regel, de beperking de hoge uitzondering. Dit is een heel treurig moment voor onze publieke vrijheden.'

Querulanterige organisaties

François vreest met een lange rij anderen dat de wet een gevaar is voor de vrijheid van meningsuiting. Dat de wet volgens initiatiefneemster Laetitia Avia van Macron's LREM alleen 'heel expliciete teksten' en 'geen opinies of ideeën' op het oog zou hebben geloven zij niet. Want Frankrijk telt tal van querulanterige organisaties van religieuze, seksuele, etnische en andere minderheden. Die moeten nu een gat in de lucht springen. De publiciteit zoeken, uitdagen en aanklagen is zogezegd hun *raison d'être* en de *Loi Avia* biedttal van nieuwe mogelijkheden.

Laetitia Avia, parlementslid van de partij van president Macron.

Neem bijvoorbeeld het CCIF – het observatorium tegen islamofobie, een aan de moslimbroeders gelieerd agentschap. Het CCIF ijvert voor erkenning van het kwalijke begrip islamofobie, om zo religiekritiek gelijk te kunnen stellen aan racisme.

Het CCIF zal de deur plat lopen bij de internetboeren. En het is niet gewaagd te veronderstellen dat deze in veel gevallen het zekere voor het onzekere zullen nemen. Voor het bedrijf is het tenslotte beter om een gebruiker het zwijgen op te leggen dan een hoge boete te betalen. Ze doen het nu zelfs al vaak uit zichzelf, zie bijvoorbeeld het wegpoetsen door Facebook van Courbet's schilderij '*L'Origine du monde*'.

Avia wilde de beladen term islamofobie aanvankelijk zelfs opnemen in de wet. Dat feest ging niet door. Ze moest er van afzien omdat religiekritiek vrij is en niet aan banden kan worden gelegd. In de tekst staat nu 'moslimhaat'. Maar ze bleef het hierna gebruiken, en zaaide zo verwarring over de bedoelingen van haar offensief.

Vernietiging van bewijsmateriaal

Charlie Hebdo-overlevende Zineb El Rhazoui is razend over de gang van zaken. El Rhazoui heeft enig recht van spreken als het om cyberhaat gaat. Hashtags die oproepen haar te vinden en te doden om de profeet te wreken (van het type #LocalisezZinebElRhazoui) werden in 2015 meer dan 7000 keer gedeeld.

Zij wordt nog steeds bedreigd door lieden die zweren dat zij haar hoofd tussen twee stenen kapot zullen slaan of willen verkrachten. Scheldpartijen, smaad, intimidatie en racisme zijn voor haar dagelijkse kost. Onverdraaglijk vindt El Rhazoui het daarom dat zij dankzij de progressief bedoelde wet straks van slachtoffer dader kan worden vanwege haar strijd tegen het islamisme.

Maar de wet is vooral ook een onding omdat het, waarschuwt El Rhazoui, de beste bondgenoot is van de straffeloosheid is die Avia juist zegt te willen bestrijden. Want als de hatelijke inhoud binnen 24 uur is verdwenen, hoe moeten de slachtoffers hun meestal anonieme belagers dan nog achterhalen? 'Met de Loi Avia wordt bewijsmateriaal vernietigd, de wet komt neer op het onzichtbaar maken van haat' concludeert de ex-journaliste. 'En ik wil niet dat mijn belagers in het niets verdwijnen, ik wil ze voor de rechter hebben.'

De wet zegt niets over hoe je bedreigers kunt ontdoen van hun anonimiteit om een gewone rechtsgang te bevorderen. Voor El Rhazoui en alle andere vrienden van de vrijheid rest nog maar één verdedigingslinie, de *Conseil Constitutionnel* (Raad van State). Het is te hopen dat dit gezelschap van ex-hoge ambtenaren, premiers en presidenten – de Wijzen van de Republiek – het Orwelliaanse gedrocht nog onschadelijk kan maken.